

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava
Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri
Liisankatu 27, E 10

N:o 3
Maaliskuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

38. vuosikerta 1933

KUUROJEN KOTI NORDSTRANDISSA JA SUKKE-TALO ANDEBUSSA

Pastori Conrad Svendsenin vanha ja uusi koti kuuroille

Olin viime kesäkuussa matkalla tutustumassa kuuromykkäin jatko-opetukseen m.m. Norjassa. Tulin Osloon, Norjan pääkaupunkiin juhannusaattona. Soitin heti kuuromykkäin hyväälle ystävälle ja auttajalle, pastori Conrad Svendsenille, jonka me suomalaiset hyvin tunemme ja muistamme pohjoismaisen kuuromykkäin kokouksen ajoilta Helsingissä. Tämä vakava lämminsydäminen pastori vastasi ystävällisesti pyyntööni saada päästä katsomaan uutta äskettäin avattua kuurojen maalaistaloa Sukkea Andebussa. Hän ilmoitti, että olen tervetullut seuraavana päivänä, juhannuspäivänä eli St. Hansin päivänä, kuten norjalaiset sitä nimittävät, hänen luoksensa. Mainittakoon tässä, että norjalaiset eivät vieti St. Hansin päivää juhlapäivänä, vaan silloin on tavallinen arkipäivä kaupantekoinen y.m. töineen ja toimineen.

Katseltuani St. Hansin aattoiltana norjalaisen retkeilyä Oslost laivoilla Oslon vilpoisille selille ja rantamille menin rauhassa levolle. Olihan minulla nyt lupaus päästä tutustumaan siihen laitokseen, jota varten juuri oli Norjaan tullut.

St. Hansin päivän valjettua riensin Oslon Suurtorille, josta sähköjuna vei minut kaupungin halki ja sitten maaseutua vähitellen korkealle tunturille 8 kilometrin päähän Nordstrandin kylään. Siellä asuu pastori Conrad Svendsen perheineen. Siellä asuu myös hänen poikansa pastori Conrad Bonnevie Svendsen, jonka muistamme nähneemme edellämämainitussa kokouksessa Helsingissä. Siellä on Norjan kuuluisa kuurojen koti „Hjemmet for Døve“. Hartain mielin astuin tähän kotiin, joka kertoo siitä suuresta rakkaudesta ja uhrautuvaisesta työstä,

jota pastori Svendsen poikineen on tehnyt Norjan kuuroille, joita Norjassa on noin 2300 ja joita varten neljä kuurojen koulua, nimittäin Oslossa, Trondhemissä, Hamarissa ja Holmestrandissa. Jo v. 1893 sai Norja ensimmäisen valtion palkkaaman kuurojen papin, ensimmäisen koko Pohjois-Euroopassa. Hän oli Conrad Svendsen. Hänelle tulee kiitos siitä, että hän v. 1898 perusti heikoille ja heikkolahjaisille kuuroille kodin, jonka alueelle nyt olin tullut. Minut otettiin suomalaisena ystävällisesti vastaan. Ensinnä tapasin Svendsen nuoremman ja hänen äitinsä. Minulle näytettiin kodin kaikki kolme rakennusta, jotka sijaitsevat korkean tunturin laella, merenlahden partaalla (rannalla). Näköala sieltä on suuremmonen, kaunis ja ihmeellinen. Sinne näkyvät siintävät vedet, meren lahdemat, saaret ja salmet. Näköala on sama, mikä on kuuluisalta Holmenkollenilta. Eräs pappi on sanonut nähdessään tämän kauniin näköalan, että kuurot, jotka eivät kuule, saavat silmin nähdä kaunista ja sielulleen kohottavaa.

Minut vietiin hoidokkien huoneesta huoneeseen, jotka olivat viihtyisät ja valoisat. Makuuhuoneissa oli neljä vuodetta. Ruokasali oli suuri. Siellä söivät kuuromykkät sokeat omin neuvoin yhdessä pöydässä ja toiset kahdessa pöydässä. Kuuromykkäin sokeain työhuoneessa oli tekeillä niinimattoja ja jalkinetyöntekijäin työhuoneessa paikattiin jalkineita. Tätä työtä tekee kodissa kahdeksan kuuroa. He saavat olla siinä työssä kolme vuotta ja kauemminkin. Sen jälkeen haetaan työtä muualtakin. Työtä tehdään kodille ja yksityisille. Työntekijöitä opettaa ja johtaa kuuro mestari, joka käyttää puhekieltä tyydyttävästi. Hoidokit saavat kodissa tehdä ja toi-

Nordstrand

mittaa monenlaisia taloustöitä. Kuuroja sokeita on kodissa yhteensä neljätoista, joista jotkut ovat varsin heikkoja, samoin kuin toiset kuurot vanhuksetkin. Kodissa on myöskin puuseppäin työhuone, jossa minun käydessäni ei sattunut kukaan työskentelemään.

Viimeiseksi vietiin minut pastori C. B. Svendsenin työhuoneeseen, joka on yläkerroksessa. Siellä oli kirjoja ja kuurojen lehtiä. Siellä näin tämän meidänkin lehtemme. Kuvia, kuvalaattoja ja vuosikertomuksia oli hyllyillä ja pöydällä. Valmistumaisillaan oli juuri kertomus „Hjemmet for Døve“. Sen lupasi oppaani lähettää minulle.

En ollut vielä nähnyt pastori Svendsen vanhempiä, sillä taidemaalari maalasi hänestä muotokuvaa. Se myöhemmin näytettiin minulle. Mielestäni on se hyvin onnistunut. Se asetetaan Osloon kuurojen kirkon sakaristoon, joka läheisesti liittyy pastorin työhön kuurojen sielunpaimenena.

Kun istuminen mallina oli loppunut, tuli pastori Conrad Svendsen iloisena verannalle, jossa juotiin teetä. Siinä pidettiin neuvottelu, miten mennään Nordstrandin kuurojen kotiin läheisesti liittyvään kuurojen taloon Sukkeen, joka on — kuten ja mainitsin — Andebyssa, Tönsbergin, Norjan vanhimman kaupungin lähellä. Päätökseksi tuli, että pastori Svendsen vanhempi tulisi minut sinne autollaan viemään vielä samana päivänä. Mielihyvin otin jäähyväiset herttaiselta isäntävältäni ja heidän hoidokeiltaan. Pastori C. B. Svendsen vei minut autollaan takaisin Osloon, jossa odotin lähtöä Sukkeen.

Täsmälleen sovittuun aikaan klo 16 tuli vanha pastorimme asuntooni ja matka alkoi Oslostä etelään päin Norjan hyviä ja tasaisia teitä pitkin. Matka kulki milloin tunturien vieressä ja niiden yli, milloin halki viljavien laak-

sojen. Kaikkialla oli Norjan vaihteleva luonto ihmeellisen kaunista. Metsät, kukkulat mäet, tunturipurot, laaksojen joet, lainehtivat viljapelot ja niityt antoivat sille kesäisessä puvussaan kauneutta ja jättivät vaikutelmia, jotka eivät pian unhoitu. Matkallamme ajoimme kolmen kaupungin halki. Drammen on pitkä ja kapea kaupunki, jonka läpi virtaa samanniminen joki. Holmstrand taas oli vanhastaan minulle tuttu. Olin siellä ollut ensimmäisellä opintomatkaliini 26 vuotta sitten. Tuntui omituiselta nähdä uudelleen tämä kaupunki, jonka kuuromykkäinkoulussa aikoinaan Finch ja hänen jälkeensä johtaja Björset edustivat kuuluisaksi tullutta vapaata kieliovetusmetodia. Pastori Svendsen näytti kädellään taloa, jossa vielä elää johtaja B. vainajan leski. Meillä ei kuitenkaan ollut aikaa pysähtyä tässä muistorikkaassa kaupungissa, vaan ajoimme eteenpäin. Olimme ajaneet nyt viljavimpien seutujen halki, jotka ovat Drammenin ja Holmstrandin välillä. Tästä viljavuus väheni, mutta norjalaisten miellyttävät valkoisiksi maalatut kaksikerrokset maalaistalot olivat samanlaiset kaikkialla. Matka lyheni ja saavuttiin Tönsbergiin, josta oli enää matkaa jäljellä pari peninkulmaa. Pian tämäkin loppui ja vihdoin kolmen tunnin ajan perästä olimme Sukken portin edustalla. Komea portti, jonka yläpuolella oli suuri ruokakello ja kummallakin puolella lyhdyt. Ajoimme pihalle, jossa talon johtaja Eystein Bonnevie Svendsen, pastorin poika rouvineen ja hoidokkeineen ystävällisesti ottivat meidät vastaan.

Kun pastori S. ei voinut kauvan viipyä tässä perustamassaan kodissa, aloitettiin heti talon katseleminen. Johtaja Svendsen, joka on nuori ja innokas mies, kuljetti vierasta paikasta paikkaan. Ennenkuin kerron talon nähtävyykiestä, mainitsen että se sijaitsee laaksossa kahden tunturin välissä. Siinä on 160 on tynn. alaa viljelysmaata ja noin 500 tynn. alaa metsää. Talon 10 rakennusta maksaa yli miljoonan kr., sillä ne on rakennettu kalleimpina aikoina. „Hjemmet for Døve“ osti tämän talon eräältä Tönsbergin pa-

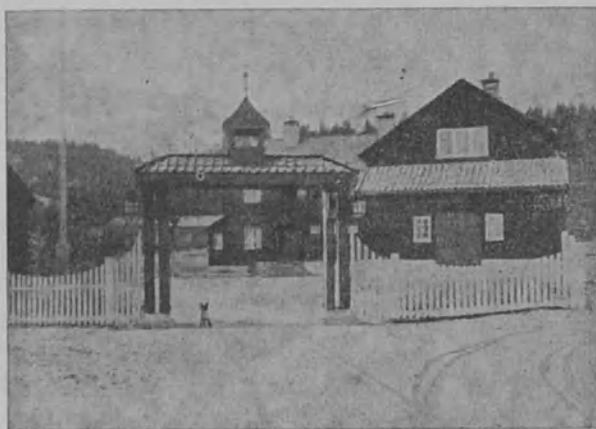

Sukken pihamaa

peritehtaan omistajalta. Kauppaa seurasi hevosia, lehmiä y.m. eläimiä. Koti sai ostaa tämän talon halvalla 75,000 kr. Kaupan teki pastori C. Svendsen, jonka aloitteesta siitä on muodostettu kuurojen maatalouslaitos. Sillä on kyllä oma hallituksensa, mutta pastorimme on ollut koko homman sieluna ja hankkinut siihen varat yksityislahjoina. Kun katselee tällaisia laitoksia ja ajattelee, miten ne on alkuunpantu ja miten niitä ylläpidetään hyväntekeväisyystyöllä, niin täytyy todellakin ihmetellä sitä suurta myötätuntoa, jota kuurot Norjassa nauttivat yleisön taholta. Toisin on meillä Suomessa! Esittämämme laitos on vielä aivan nuori. Se alkoi 1 p:nä joulukuuta 1931, siis vain kuukausissa voidaan sen ikä laskea.

Mutta lähtekäämme nyt taloa katselemaan. Päärakennuksessa on ensinnä sievä kuisti, josta mennään eteiseen ja siitä päästään johtajan työhuoneeseen ja avaraan saliin. Keittiö on salin lähellä, samoin pari pienempää huonetta. Eteisestä vievät portaat rakennuksen yläkerrokseen, jossa on johtajan makuukamari ja vierashuoneet. Ne ovat hauskat ja viihtyisät huoneet. Toisessa nukkui pastori ja toinen annettiin minulle. Päärakennuksen sivusiipinä on pienempi rakennus, josta paraillaan valmistettiin johtajan asuntoa. Suuren pihamaan, jonka keskellä on suihkukaivo, toisella puolella on suuri rakennus, jossa on monta osaa. Yhdessä vajassa säilytetään maanviljelyskoneet, reet, rattaat y.m. semmoiset. Sen alapäässä on sikala. Tästä rakennuksesta vasemmalla, pihan kolmannella sivulla taas on suuri rakennus kaikkine siihen kuuluvine osastoineen, navettoineen, talleineen j.n.e. Täältä menemme puutarhan sivustaa pitkin saharakennuksen ja erään toisen ohi puuseppärakennukseen, jossa on avara työhuone erilaisine koneineen ja työnjohtajan asunto.

Tässä saamme mainita, että talossa on 14 sikaa, 10 ruskeata norjalaista lehmää, joilla ei ole sarvia, 2 hevosta ja yksi varsa sekä 3 mehiläispesää, jotka kaikki näytettiin vieraalle. Näiden lisäksi on siellä paljon turkiseläimiä, joita oli hauska katsella. Repoja on 13, joilla

Sukken portti

asuntona on 2 suurta rautalangoista tehtyä häkkiä. Ruuaksi annettiin niille lihaa, kalaa ja maitoa. Ne olivat tumman mustia. Suurimmat niistä myydään hyvään hintaan. Kaniineja on 60, jotka asuvat monessa eri kopissa. Ne olivat erittäin tuuheavillaisia. Niiden villa on pehmeää ja sitä käytetään m.m. tyynyissä. Yhdestä kaniinista saadaan kerrallaan 300 gr villaa, josta myydessä tulee 50 kr. kilolta. Hyvä tulo! Somia eläimiä ovat myöskin nädän sukuiset hillerit, joita oli 50. Ne ovat 56—70 cm:n pituisia mustanruskeita, pohjavilla kellertävää, posket ja alaleuka valkeat. Niiden nahka on arvokas ja kertoi johtaja saavansa yhdestä nahasta 15 kr. Ne ovat rautahäkeissä, joissa vikkelästi liikkuvat. Johtaja on innokas turkiseläinten hoitaja ja kasvattaja. Hän on itse kaikki nämä pikku eläimet hankkinut ja näyttelee niitä vieraalle talon parhaana nähtävyytenä.

Laitoksessa oli 18 kuuroa, joista oli 5 tyttöjä ja 13 poikia. Sinne voidaan ottaa 50 kuuroa. Pojat tekevät maanviljelystöitä, toiset heistä työskentelevät puuseppätyöhuoneessa ja sahassa ja talvella metsässä sekä auttamassa johtajaa turkiseläinten hoidossa. Tytöt taas tekevät kotitaloustöitä. Kaikilla on tarkka työjärjestys ja töissä vuorotellaan johtajan ohjeiden mukaan.

Kuurojenkoti „Sukke“ Norjassa

Niagara-putous talvella

Työstä jakaa johtaja muutamille ahkeruus-
rahoja 5 kr kuukaudessa ja tupakkaa niille, jotka
sitä haluavat. Jos kuurot eivät työskentele ah-
kerasti, niin silloin he eivät saa tupakkaa. Kai-
killa oman kunnan kuuroilla on laitoksessa
vapaa ylläpito. Vieraskuntalaiset saavat mak-
saa 25 kr. kuukaudessa, jos voivat sen suor-
ittaa. Useimmat kuurot ovat 20—22 vuoden
ikäisiä, nuorin on 13 ja vanhin 50 vuoden vanha.

Jumalanpalveluksia pitävät pastorit Svendsen,
isä ja poika vuorotellen. Joskus mennään kirk-
koon kuulevain kanssa ja silloin pastorit pu-
huvat sekä kuuleville että kuuroille yhtä aikaa.
Temppeli on silloin täynnä kansaa. Jokainen
tahtoo nähdä ja kuulla, miten kuuroille puhu-
taan.

Tietopuolista opetusta annetaan laitoksessa
talvella. Sitä antaa johtaja.

Tavallisesti ovat hoidokit laitoksessa 2 á 3
vuotta ja menevät sitten kotiinsa. Toisille voi-
daan hankkia työpaikkoja, kun lähtevät laitok-
sesta. Jos hoidokki ei saa työpaikkaa tai on
koditon, saa hän jäädä laitokseen koko iäkseen.

Kuurojen kodin maatalousosastokin oli nyt
nähty. Paljon siitä oli oppimista. Tähän olen
kirjoittanut siitä vain yleispiirteitä, mutta toi-
vottavasti lukija tästäkin saa käsityksen, miten
suuriarvoinen lahja Sukke-talo on Norjan kuu-
roille. Se, samoin kuin „Hjemmet for Døve“, on
piirtänyt pastori Conrad Svendsenin nimen
poikineen ikuisesti Norjan kuuromykkäin his-
toriaan. Meillä Suomessakin hänen esimer-
kiksi kelpaavaa työtään ihaillaan, kunnioitetaan
ja muistetaan.

J. K. Palomaa

HILJAISESTA MAAILMASTA

Tämän lehden tammikuun nu-
merossa oli nimimerkki »Erakon»
poimintoja päiväkirjastaan, johon
allekirjoittaneen huomio kiintyi
syystä, että kumpaisenkin elämä
on kulkenut suunnilleen samaa
rataa, s.o. myöhemmin kuuroutu-
neita, k.m. koulua käymättömiä ja
vasta aivan viime aikoina kohtalo-
toverien seuraan osuneita. Terve
»Erakko!» Kirjoituksenne antaa
viitteitä otaksua Teidän olevan
eteläsuomalainen. Allekirjoittanut
sensijaan on keskipohjalainen past.
Karhun »lampaisiin» kuuluva.

Tarkoituksella syventyä kohtalo-
toverien maailmaan, olen lähim-
miltä tovereilta saanut luettavak-
seni useita tämän lehden vanhoja
vuosikertoja, joiden lukemiseen
mielenkiinto hyvin on pysynyt
vireillä.

Kuurojen yhdistystoiminta kan-
gastaa kauniilta lukiessa. Liekö

yhtä kaunista käytännössä? »Yksin heikot,
vaan yhdessä voimakkaat!»

Myöskin esiintyy lehden sisällössä silmiin-
pistäväänä piirteenä vakava uskonnollinen pohja.
Aivan oikein! Uskonto: Sinä »elät» ja Sinulla
on oikeus »elää», niin kauan kuin maailmassa
löytyy tunteen ja järjen ristiriitojen kanssa tais-
televia ihmisiä, joiden joukkoon me kuurot
ehkä suuremmissa määrässä kuin kuulevat
kuulumme.

Allekirj. »elämänpaari» on ehtinyt jo lähelle
puoltapäivää ja olen elämäni aikana huomau-
nut henkisesti »ehyimpien» ihmisten löytyvän
niiden joukosta, jotka kaikellaisten aatteiden ja
suuntien sekamelskasta ovat löytäneet johta-
vimman aatteensa Jumalassa.

Olemmehan me kuurotkin yleensä elämänhalui-
sia, varsinkin ollessamme nuoria, jolloin elämän
rajoittuneisuus kuuroudesta huolimattakaan, ei
vielä ole käynyt meille selväksi. Tällöin tavallisesti
emme kaipaa uskontoa — mutta pysyäksemme
tällöin hyveiden tiellä, vapaana viettimaailman
kahleista, tarvitsemme elämämme oppaiksi —
tyytyväisyyttä — rakentavaa mieltä — ihanteita.

Usein tuntuu siltä kuin elämämme olisi ai-
naista painimista kaikellaisten »harminpoikas-
ten» kanssa. Tämä tällainen on jotakin ihmis-
elämään kuuluvaa, eivätkä siitä vapaudu kuu-
levatkaan. Joudumme usein tuollaiseen tilan-
teeseen, ja voimakas silloin meistä se joka täl-
löin kykenee voittamaan itsensä siinä määrin,
että »kasvoilla lepää filosofin tyyneys ja rauha».

Tervehdyksin jättää kaikki kohtalotoverinsa
rauhaan

Erakko 2:n

UUDENAIKAINEN KUURO- JENKOULURAKENNUS

Westfalin maakunnassa Saksanmaalla on Soest-niminen kaupunki. Tässä kaupungissa on kuurojenkoulu, joka huhtikuussa v. 1931 vietti satavuotisjuhlaansa. Tähän koulun satavuotisjuhlaan valmistui Soestin koulun uusi, komea ja kaikinpuolin tarkoitustaan vastaava koulurakennus, joka oli tullut maksamaan miljoona neljäsataatuhatta Saksanmarkkaa. Koulutaloa rakennettaessa on otettu huomioon kaikki terveydelliset y.m. seikat, niin että siellä on erittäin hauskaa sekä oppilailla että opettajilla. Koululla on valmistavakoulu aivan pieniä oppilaita varten. Tässä koulurakennuksessa on sijaa tällekin »leikkikoululle» ja asuntolakin heitä varten. Isompia oppilaita varten on suuret, valoisa, kauniit luokkahuoneet, käsityöhuoneet voimistelu- ja urheiluhuoneet, kylpyhuoneet sairaalat j.n.e. Samoin on koululla asuntola isompiakin oppilaita varten sekä jatko-opetushuoneet.

Tällaista rakennustyyliä sanotaan »funkis»-tyyliksi.

NIAGARA POHJOIS-AMERIKASSA

Lehteämme kaunistaa kuva *Niagara*-vesiputouksesta eli koskesta. Niagara-koski on Pohj.-Amerikassa Yhdysvaltojen ja Kanadan rajalla. Kosken toinen puoli kuuluu siten Yhdysvalloille ja toinen puoli Kanadalle. Niagaran putouksen korkeus on 50 metriä. Vesi syöksyy kohtisuorasti kalliolta alas 50 metrin korkeudesta. Kallioseinän ja vesiseinän välille jää tyhjä sija, onkalo, johon voi päästä. Vesiputouksen pauhu on kauhea. Se kuuluu kilometrien päähän. Niagara on maailman suosituimpia matkailijapaikkoja. Putous on 1237 m. leveä.

— Vertauksen vuoksi mainittakoon, että Suomen ja ehkä koko Euroopan mahtavin putous *Imatra* on 1300 m. pitkä, 20 m. leveä kapeimmalta kohdalta ja korkeus 18,4 metriä.

TOISENKIN ERAKON MUISTI- KOMEROSTA

Oli tammikuun ensimmäisiä pyhäpäiviä — oliko se uudenvuoden- vai loppiaispäivä — sitä en voi muistaa — kun joku kotolaisistani kirkosta palattuaan ilmoitti meille, kolmelle kuu-

Soestin uudenaikainen kuurojenkoulu Saksassa

rolle, Lauri-veljelleni, lisäksi Ojalalle ja minulle, harvinaisen uutisen: kirkossa ihan saarnastuolistalla kehoitettiin kuulevia antamaan kaikille kuuromykille tiedon saapua kunnantalo, jossa kuuromykkäin matkapappi pitäisi jumalanpalveluksen heille.

Tietenkin meidän ilomme oli rajaton ja mielemme jännittynyt. Samalla huomasimme toisten kuulevain kohtelussa hienon muutoksen: he alkoivat huomata meitä, kuuromykkiä ja ihmetellen miettiä, että johan sieltä kaukaa asti muistettiin yksinäisiä, tuntemattomia kuuromykkiä, koska heitä tiedusteli ihan kuuleva pappishenkilö. — Niin että kannattaisipa iloita elämästä — aliarvioituna kuuromykkänäkin. Siunattu olkoon tuo pappishenkilö!

Vanhempani antoivat auliisti meille hevosen käytettäväksemme ja vieläpä määräsivät Kallen, monivuotisen päiväläisemme, kuskiksemme. Minut käärrettiin lämpimään saaliin aivan kuin olisin menossa pitkälle koulumatkalle, olin näet siihen aikaan kahdeksannella luokalla. Ja niin siinä mustaharjainen, pieni mutta raisu Hurra, isäni lemmikki, juosta lönytti kenauttaen vähän välistä kaulojaan kaiketikin tyytymättömyyden osoitukseksi, koska siltä »varastettiin» pyhälepo ja tallilämpö. Reki liukui hiljalleen tasaista, ajettua tietään, molemmilla puolilla metsää, jota jatkui miltei kolme kilometriä ennen kirkonkylää. Katse viivähti milloin lumen painamissa havupuiden oksissa, milloin valkeuttaan hohvavissa metsänrinteissä. Ei mikään erikoisuus häiritse silmän näkökalvoa eikä kuuron korviin kuulu kulkusten kilinä. Reen aaltomainen liike, luonnon jylhyys ja ympäröivä hiljaisuus tuodittavat selun onnentunteiseen, unenkaltaiseen olotilaan. Ajatukset ovat hiljentyneet, mutta sielussa jokin värisee kumman tenhoavasti, värähdyttävästi . . .

Vasta kirkonkylää lähestyessä ajatustoiminta jälleen piristyi, jolloin sen ensimmäisenä kysymyksenä oli: millainen pappi on — onko hän ankaran vai lempeän näköinen? Kunpa opettajani (Aapo Jukola) olisi ruvennt papiksi, kuinka mukavaa se olisikaan. Hänpä se ymmärtäisi ihmeen hyvin meitä, kuuromykkiä, ei pelolta ankaruudella eikä kangista iloisuuttani ja parantumatonta välittömyyttäni... niin hänhän kun itse on herkkä, iloinen, välitön ja hyvä ihminen. Näissä mietteissäni astuin kunnantaloon jännitynein mielin.

Siellä oli jo kosolti väkeä. Näki heti, että he olivat kuulevia. Olemmeko tulleet väärään paikkaan? Niiasin entiselle, vanhalle Karoliinapalvelijattarellemme, joka miltei hämmästyneenä ja ilostuneena odottamattomasta kohteliaisu-

Huugo Nyberg nuorena pastorina.
Ollut v. 1932 kuuorojen pappina 25 vuotta.

destani niiasikin takaisin minulle. Veljeni, joka entuudestaan tunsu papin, meni oikopäätä vasemmanpuoleiseen nurkkaukseen. Siellä näkyi viittomakieltä penkillä istujien kesken. Heitä perempänä seiso i kookas, uljasryhtinen, nuori, tumma- ja tuuheatukkainen, tummapukuinen herra katsellen ja sitten kutsuen meitä sinne. Niin, sehän oli pappi — mikäs ettei. Mieltäni hykäytti lämmin ilo, kun näin hänen kasvoilansa ystävällisen ja ymmärtäväisen ilmeen. Ihmekö olisi, jos ensinäkemältä tunsu luottavaista mieltymystä — mikä aikojen kuluessa on monen meikaläisen rinnassa muuttunut syväksi kiintymykseksi — tuota silloista pastoriamme, nykyään rovasti Nybergiä kohtaan.

Istuimme ensimmäisellä penkillä vastapäätä pastoria, lisakki oikealla ja vieras k.m. nainen vasemmalla puolellani, siitä seuraava paikka sai »kunnian» Laurilta. Tarkkaavaiset katseet — meitä oli, mikäli muistan, kaikkiaan 6—7 k:mykkää — seurasivat pastori Nybergin suullista ja viittomakielistä puhetta Jumalasta. Minulle oli uutta, melkein ihmeellistä, kun pastori käytti viittomakieltä ja niin hyvin — olen näet tot-

tunut koulussa opettajien suullisiin puheisiin. — En voinut olla tuntematta koululapsimieltäni hieman mairitelluksi, kun sain vastata pastorin kysymyksiin yhtä paljon kuin aikuiset k:mykkät. Hän ei ilmaissut ikävystymistään meihin eikä kertaakaan noussut puhelemaan jonkun kuulevan kanssa, vaan istui loppuun asti meidän piirissämme, vaikka takanamme oli melko paljon uteliaita kuulevia katselemassa meitä. Kiitollisin ja haikein mielin, mielessämme jälleennäkemistoivo, erosimme pastoritamme, jonka olimme vaistomaisesti tunteneet omaksemme, uskolliseksemme.

Hurra, kuin kostokseen siitä, että olimme antaneet sen odottaa kauan meitä, sydämistyi laukkaamaan yhdenä pyrynä sinkauttaen lumipaakkuja ja karkeata lunta kavioistansa päällemme. Turha oli Kallen lepytellä sitä, se vain korskakhti huiskien vihaisesti päättään niin että musta harja hulmahteli. Emme tässä kiivaassa paluumatkassa lainkaan voineet liikutella käsiämme, mutta vasta kotona puhkesimme sanatulvaan.

Kun koulu alkoi, mikä tapahtui yhden tai parin viikon perästä, sain opettajani määräyksestä kertoa pastori Nybergistä ja k:mykkäin kokoontumisesta kotipitäjässän i ensimmäisen oppituntimme aikana.

Niin, siitä on vierähtänyt pitkänpitkä aika ja kuitenkin muistan niin hyvin ensimmäisen tapaamiseni pastori Nybergin kanssa, hänen tarkasteleva, ilmeikäs katseensa, rauhallinen puhetapansa ja meitä vastapäätä istumisensa. En siihen aikaan voinut ollenkaan aavistaa miten hyviksi ystäviksi tulivat hän ja tämän kirjoittaja aikaa myöten, vaikkakin ehkä erilaiset käsitykset ovat joskus aiheuttaneet hienolle ja kauniille ystävydellemme „lepoaikoja“.

Rovasti Nyberg on kuuromykkille elämän kiinteä piste. Eikö esim: tieto hänen tilapäisestä sairaudestansa ole synnyttänyt k:mykissä vilpittöntä surua tai syvää huolestumista, eikö hänen tulonsa ole vavahduttanut monen hiljaista sydäntä riemulla. Hän on sangen monelle k:mykälle enemmän kuin heidän vanhempansa tahi sisaruksensa, hän on isä, ystävä, lohduttaja ja ymmärtäjä. Pitkä aika on liittännyt meidät häneen erottamattomasti ja ehkä hänetkin meihin. Meidän on hyvä ja turvallinen olla, kun rakas paimenemme, jonka huolehtivista silmistä loistaa kärsivä ja inhimillinen ymmärtämys, pysyy uskollisesti laumansa luona, ja tunemme kiitollisuutta hänen uskollisuudestansa. »Olisiko suuri erehdys tahi paha solvaus uskoa, että sydän on maailman rakenteessa tuhannet kerrat tärkeämpi tekijä kuin kaikki loisto, kaikki oman tai aatteiden etujen valvonta, kaikki valta-asetat, kaiken maailman kunnia», näin on Joel Lehtonen, suuri ja yksinäisyyteen vetäytyne y kirjoittanut.

URHEILUOSASTO

K. U. L:n HIIHTOMESTARUUSKILPAILUISSA

Kotkassa 25—26 p. helmik. 1933 saavutetut tulokset:

10 km nuorten mestaruus:

I. Veikko Koskinen, Kotka	1.05,18
II. Martin Hellöre, Pietars.	1.10,30
III. Eero Helminen, Tampere	1.31,49

10 km ikäm. mestaruus:

I. Emil Tapper, Kotka	1.01,53
II. Nestor Lehtinen, Kotka	1.05,37
III. Emil Kainulainen, Kuopio	1.06,17

10 km yleinen mestaruus:

I. Urho Lehtimäki, Turku	56,21
II. Salomo Kakko, Kotka	1.00,17
III. Vilho Hirvonen, Kuopio	1.01,09

20 km yleinen mestaruus:

I. Urho Lehtimäki, Turku	1.28,27
II. Vilho Hirvonen, Kuopio	1.32,40
III. Salomo Kakko, Kotka	1.35,34

3 km naisten mestaruus:

I. Vappu Laitinen, Jyväskylä	16,30
II. Elsa Sutinen, Kotka	17,42
III. Lydia Tapper, Kotka	17,53

10 km seurainvälinen joukkuehiihto:

I. Turun Valpas:	Urho Lehtimäki	56,21
	Seppo Heikkinen	62,50
	Osk. Liikkanen	67,19
	Yht.	3.06.30
II. Kymnl. Tähti:	Salomo Kakko	60,15
	Emil Tapper	61,53
	Veikko Koskinen	65,18
	Yht.	3.07.28

Lauantain kilpailuissa oli 10 km rata mitattu noin 3 km liian pitkäksi. Se korjattiin seuraavana päivänä 20 km kilpailua varten. Naiset hiihtivät jäärataa (kolmion muotoista, kierros 1.500 m, kahdesti). Keli molempina päivinä erinomainen, samoin sääsuhteetkin.

Olemme joskus huomanneet, että röyhkeys, kunnianhimoinen etualalla pysytteleminen, heikompi voimaisten sorto, häikäilemättömät ja epärehelliset puheet näyttävät vievän menestykseen ja maineeseen. Mutta Joel Lehtonen edelleen sanoo: »Eikö hiljainen, vaatimatonta aherrusta rakastava mieli ole maailman olemassaolossa paljon tärkeämpää kuin kaikki suuruus.» Jos arvioimme rovasti Nybergin ja myöskin monen k:mykkien opettajan, kuten op. Palomaan y.m. mittaamattomia työsaavutuksia ja niiden huumaanista arvoa, niin ei voi olla myöntämättä näiden hiljaisten, uskollisten ja vaatimattomien ahertajien työtä kovaonnisten hyväksi monta sataa kertaa siunauksellisemmiksi, hyödyllisemmiksi, kuin monen kuuluisuuteen kohonneen henkilön työ. Sillä rakkaudentyö ei kukistu eikä sen tulos häviä olemattomiin. Tunne mehän vanhan raamatunlauseen: »Jumala on rakkaus».

L. V.

FRANS LEIJON TURUSSA

Lukijat tuntevat hyvin Frans Leijonin nimen. Hän on sokea ja kuuromyykkä ja asuu Pietarsaareissa herra Hellören luona. Frans on syntynyt Turun puolella Yläneen pitäjässä. Hän

menetti sekä näön että kuulon 2 ja 1/2 vuoden vanhana isossarokossa. 10 vuotiaana Frans vietiin Pietarsaareen kouluun johtajatar Anna Heikelin kasvatettavaksi ja opetettavaksi. Hän on oppinut ihmeellisesti hyvin ja kehittyi kehittymistään. Hänestä tuli taitava sorvari ja hän osasi tehdä muutakin työtä niinkuin tässä lehdessä on ennen kerrottu. Vuonna 1896 kesäkuussa matkusti 18 vuotias Frans Leijon johtajatar neiti Anna Heikelin kanssa Turun kautta Mietoisten pitäjään, Saari-nimiseen kartanoon tervehtimään äitiänsä ja isäpuolta, jotka olivat siellä palveluksessa. Heillä oli siellä 6 lasta, 3 poikaa ja 3 tyttöä. Frans viipyi siellä yhden viikon. Sisaruksien joukossa oli 6 vuotias Lyyti-sisko, josta Frans piti paljon ja Lyyti istui monta kertaa Fransin sylissä. Sitten Frans palasi takaisin Pietarsaareen asumaan. Viiden vuoden kuluttua eli v. 1901 aikoi Frans pyytää äitiänsä tulemaan Pietarsaareen katsomaan häntä ja hänen kotiansa ja aikoi lähettää matkaraahaa äidillensä. Silloin neiti Anna Heikel rupesi ottamaan selvää äidin olinpaikasta. Yhteys Fransin omaisten kanssa oli katkennut. Fransin isäpuoli perheineen muutteli paikasta toiseen, pitäjältä toiseen. Neiti Heikelin laajan kyselyn ja kirjeenvaihdon jälkeen saatiin lopullisesti

tietää että Fransin äiti on jo kuollut edellisenä vuonna eli v. 1900. Fransin isäpuolen ja sisaruksien olinpaikka oli tuntematon. Frans eleli Pietarsaaressa erillään omaisistaan neljäntoista vuotta. Sitten tapahtui ihmeellinen Jumalan johto, että Frans nyt 54 vuotiaana sai tavata jälleen rakkaita omaisiaan.

Viime syksyllä ruotsinmaalainen saarnaaja Martin Larsson kävi Turussa saarnaamassa Smyrna-seurakunnan rukoushuoneessa. Saarnassa hän kertoi Frans Leijonin ihmeellisestä elämästä. Kuulijain joukossa oli Frans Leijonin sisarpuoli, rouva Lyyti Koski, joka kuuli tämän ja saarnan jälkeen ilmoitti Martin Larssonille olevansa Fransin sisar ja sitten lähetti hra Larssonin kautta paketin, jossa oli lahjoja ja rahaa Pietarsaareen veljellensä Fransille. Pietarsaareen tultuaan hra Larsson antoi paketin Frans Leijonille ja kertoi, että hänen sisarensa Lyyti miehensä kanssa pitää menestyksellisesti leipuriliikettä Turussa ja heillä on 5 lasta. Tästä Frans riemastui sanomattomasti ja rupesi kirjoittamaan Lyyti-siskollensa. Nyt syntyi kirjeenvaihto ja sen kautta Frans sai tietää, että hänen isäpuolensa elää vielä ja on nyt Turun vanhan postitalon talonmiehenä, 3 veljeä perheineen asuu Turussa 1 sisar Martta perheineen Yläneellä, 1 sisar Hilda perheineen maalla ja Lyyti-sisar perheineen Turussa. Lopuksi rouva L. Koski päätti kutsua Frans-veljeä Turkuun vierailemaan. Frans Leijon matkusti herra Mattssonin saattamana viime joulukuun 17 p:nä Pietarsaaresta ja saapui Turkuun 18 p:nä. Asemalla oli häntä vastaanottamassa 2 veljeä ja 1 sisar rouva Lyyti perheineen. Frans vietiin autolla rouva Lyyti Kosken kotiin. Mukana oli Fransin ystävät Armas Wilkki ja allekirjoittanut. Perillä Frans keskusteli vapaasti ystäviensä kanssa viittomakielellä omaisten katsellessa ja ihmetellessä. Omaiset eivät osaa keskustella Fransin kanssa mitään. Allekirjoittanut jakoi heille sormiaakkoskortit ja pian Kosken lapset oppivat puhumaan sormiaakkosilla, että he voivat keskustella enonsa kanssa sormiaakkosilla. Frans on hyvin iloinen ja onnellinen kun sai 36 vuoden jälkeen tavata rakkaita omaisia ja sukulaisia. Frans asuu Turussa Kosken perheessä ja lapset pitävät paljon enostaan. Frans kävi sisarensa perheen kanssa joulupyhinä ja uudenvuoden päivinä veljiensä luona ja veljen pojan uudessa kodissa tervehtimässä ja allekirjoittanut oli mukana tulkkina. Fransin veli Matti Nurmi on Turun kaupungin talojen hoitajana ja toinen veli Arvo Salmi on myöskin kaupungin töissä ja kolmas veli Jussi on sairaaloinen ja puolihalvattu, mutta voi liikkua ulkonakin. Fransilla on kovasti hauskaa asua Turussa omaisten luona ja tiedustelee sisaruksilta paljon äidistänsä y. m. ja omaiset huomaavat, että hän on hyvin lahjakas,

ymmärtäväinen ja tyytyväinen elämän kohtaloon. Frans kertoi allekirjoittaneen kautta omaisille yhden asian, joka teki heidät syvästi liikutetuiksi. Frans kertoi, että hän eräänä päivänä lokakuussa v. 1920 Forsbyssä väsyneenä vaipui syvään uneen ja näki unta, että hän itse joutui Wirmo-nimiseen paikkaan eräseen komeaan 2 kerroksiseen kivitaloon ja ihmetteli, että sisällä on hienoja huoneita, hienoja huonekaluja y. m. hienoutta. Hän meni erääseen huoneeseen, siellä oli suuri hieno leivinuuni ja paljon hienoja leivoksia ja pullia paistettuina. Frans katseli ja ihmetteli ja samassa tunsu, että joku tulee hänen takaansa. Silloin hän kääntyi ja huomasi että se oli hänen äitinsä. Tästä Frans oli iloinen kun sai jälleen nähdä äitiänsä ja viittaili äidille: Tässä on kauniita, hienoja huoneita, ja komea talo. Silloin äiti hymyili ja viittoi Fransille: Sinun sisaresi omistaa tämän, kauniin talon ja pitää leipuriliikettä. Mene sinä pian sisartasi tervehtimään. Samassa Frans heräsi unesta, ihmetteli, mitä hän on nähnyt unessa, mutta ei tietänyt ollenkaan siskojen ja veljien olinpaikoista. Kului 12 vuotta ennenkuin Frans viime lokakuussa sai kuulla, että hänen siskonsa Lyyti pitää leipuriliikettä Turussa. Siis Fransin uni toteutui ja päätti lähteä Pietarsaaresta Turkuun tervehtimään sisartansa niinkuin hänen äitinsä kehoitti unessa.

Frans Leijon aikoo viipyä Turussa maalisk. 1 p:vään asti jolloin palaa takaisin kotiinsa Pietarsaareen. Hän on itse valmistanut kauniita esineitä omaisilleen Turkuun joululahjoiksi, joita omaiset ihmettelevät. *E. Savisaari.*

ANNA VAPAASALO 50-VUOTIAS

Oulun kuuromyökkäinkoulun entiset oppilaat ovat viime vuosina Kuuromyökkäinlehteä lukiesaan huomanneet, miten usein täällä Oulusta tulee sellainen viesti, että joku heidän opettajistaan on täyttänyt 50 vuotta. Tällä kertaa on rva Anna Vapaasalon vuoro.

Rouva Vapaasalo on Oulun lapsia. Hän on syntynyt täällä helmikuun 27 p. 1883. Valmistuttuaan kansakoulun opettajattareksi Raahan seminaarissa 1905 hän joutui vuodeksi lihin suorittamaan kansakoulun opettajattaren tehtävää, mutta kiinnitettiin jo seuraavana vuonna Oulun kaupungin kansakouluun, jonka opettajistoon hän kuului vuoteen 1923. Tästä ajasta hän kolme vuotta suoritti raskasta tehtävää kaupungin apukoulussa, missä heikkolahjaisia lapsia opetetaan. Mutta hänen

huomionsa oli kiintynyt kuuromykkäinopetukseen ja hän ilmoittautui kuuntelijaksi Oulun kuuromykkäinkouluun lokakuun alussa 1912. Kuuromykkäinopettajaksi hän sitten valmistui keväällä 1915.

Jo kuuntelijana osoitti rouva Vapaasalo ihmeellistä sitkeyttä ja perinpohjaisuutta. Ei ollut helppoa suorittaa jokapäiväistä työtä kansakoulussa ja tämän ohella istua kuuntelemassa opetusta. Mutta täsmällisesti Anna-rouva istui kuuntelijatuolilla, kynä kiiti muistiinpanovihkon lehdillä ja paperi kahisi. Mutta hän ei tyytynyt tähän. Tunnin loputtua sai luokan opettaja tehdä tiliä siitä, miksi hän siinä kohdassa oli tehnyt niin ja tuossa näin. Tällaisen oikean kuuntelun pitää olla eikä ole ihmeellistä, jos kokeet sitten onnistuvatkin niin hyvin kuin rouva Vapaasaloon onnistuivat.

Vakinaista opettajanvirkaa ei ilmaantunut heti rouva Vapaasaloon valmistuttua. Vasta syyskuun alusta 1923 hänet nimitettiin Oulun kuuromykkäinkoulun opettajattareksi. Hän ei kuitenkaan sallinut tämän lannistaa mieltään. Kansakoulunopettajan työn ohella hän toimi viransijaisena koulussamme ja luki lisäksi vielä kasvatustoppia, missä aineessa hän 1923 saavutti korkeimman arvolauseen.

Ne oppilaat, jotka ovat saaneet nauttia rouva Vapaasaloon perinpohjaista ja uutteraa opetusta Oulun kuuromykkäinkoulussa, säilyttävät varmasti hänen muistoaan kiitollisina. Tässä opetuksessa ei ole ollut aukkoja, sillä sitkeyttä hän on osoittanut opettajanakin. Mutta rouva Vapaasalo ei ole ollut eikä ole ainoastaan opettaja. Hän kiintyy äidillisellä rakkautella oppilaihinsa. Muistatteko, te hänen entiset oppilaansa, kaikkia niitä hauskoja iltoja, joita olette viettäneet hänen kodissaan, muistatteko, miten hyvin hän koetti evästää teitä elämän vaikealle taipaleelle. Nyt kuljette sitä yksin. Anna-rouvan silmä ei valvo teitä. Mutta jos muistatte, mitä hän henkisesti suhteessa on teille antanut, niin voitte tuntea varmuutta ja turvallisuutta.

Suuret lahjat, syvä oppineisuus eivät minun mielestäni tee ihmistä hyväksi kuuromykkäinopettajaksi. Sen tekevät rakkaus työhön, uhrattava mie ja uutteruus. Näitä ominaisuuksia minä puolestani rouva Vapaasalossa ihailen ja minä, hänen muut työtoverinsa, sekä ennen kaikkea hänen entiset oppilaansa, toivomme, että Jumala antaisi hänelle voimia kauvan suorittamaan hyödyllistä ja kaunista työtään Oulun kuuromykkäinkoulussa. *Edw. Lück.*

SURDUKSEN YHTIÖKOKOUS

on taas 26 p. maaliskuuta. Kun kaikki osakkaat eivät luonnollisestikaan voi silloin saapua Helsinkiin, on parasta, että he kirjoittavat valtakirjan ja antavat sen jollekin Helsinkiin mat-

kustavalle edustajalle, jonka velvollisuutena on käyttää kokouksessa puhe- ja äänestys-oikeutta valtuuttajainsa puolesta. Ennen kokousta valtakirjat tarkastetaan, ja jotta ei osakkaitten ääniä joutuisi hukkaan, on tässä muutama valtakirjan malli, jonka mukaan kukin voi laillisen valtakirjan kirjoittaa. Alla pitää olla todistajien nimi-
kirjoitus.

Edustajain pitää yhtiökokouksessa osakkaitten puolesta valvoa, että kirjapainon asiat ovat hyvin hoidettuja, ja valita sellainen johtokunta täksi vuodeksi, joka todella harrastaa kuuroiden parasta ja kirjapainon kehittymistä sellaiselle kannalle, että se voi antaa työtä ja opinmahdollisuuksia mahdollisimman monelle kuuroille henkilölle, ja tuottaa pääomalleen kohtuullista korkoa.

Yhteisvaltakirja kirjoitetaan tällä tavalla:

VALTAKIRJA

Täten valtuutetaan herra Juho Puronen Jyväskylästä edustamaan allaolevia osakkeen omistajia Oy. Surdus Ab:n yhtiökokouksessa Helsingissä 26. 3. 1933 täysillä puhe- ja äänestys-oikeuksilla.

Arvonen, Arvo	5 osaketta
Blomberg, Brita	1 "
Eerola, Erkki	3 "
Kallio, Kalle	7 "

Yhteensä 16 osaketta

Jyväskylässä 12. 3. -33.

Todistavat:

E. Muukka. Ida Ruuska

Yksityinen henkilö kirjoittaa tällaisen:

VALTAKIRJA

Täten valtuutetaan herra Juho Väisänen Kuopion Kuurojenyhdistyksen puolesta käyttämään puhe- ja äänestys-oikeutta Oy. Surduksen yhtiökokouksessa kuluvan maaliskuun 26 p:nä 1933. Osakkeita on 2.

Kuopiossa 3. 3. -33.

Kuopion Kuurojenyhdistys r.y.
p:sta

Anna Savolainen
sihteeri

Todistavat:

Risto Räsänen. Maria Miettinen.

Tietoja kotimaasta

Muistojuhlaa vietettiin Turun kuuromykkäinkoulussa Karl Oskar Malmin 107-vuotissyntymäpäivän johdosta viime helmikuun 12 päivän aattoiltana. Klo 6 ip. koulun oppilaat kokoontuivat Malmin patsaalle, jota kynttilät kauniisti valaisivat. Aluksi oppilas Tuulikki Hyytiäinen

lausui Malmin muistolle omistetun runon, jonka jälkeen opettaja Kosti Lehtinen piti puheen K. O. Malmin elämäntavoista, harrastuksista sekä hänen elämäntyönsä merkityksestä Suomen kuuromykille. Lopuksi johtaja E. J. Pesonen puhui suurmiesten merkkipäivien kunnioittamisen tärkeydestä ja tällaisten tilaisuuksien merkityksestä. — Tämän muistotilaisuuden jälkeen alkoi elokuvanäyttäväntö koulun juhlasalissa. Oppilaille näytettiin sekä koti- että ulkomaisia maantieteellisiä y. m. opetuselokuvia ynnä hauskoja pilakuvia Felix-kissan seikkailuista Egyptissä. Väliajalla tarjottiin „yleisölle“ karamelleja.

Vilhelmiina Lundström 80 vuotias. Maaliskuun 17 p:nä täyttää Forssan kauppajensa 80 vuotta neiti Vilhelmiina Lundström.

Neiti Lundström on syntymästään asti ollut kuuromykkä. Jo 9 vuotiaana meni hän Turun viittomakouluun silloisesta kotipitäjästään Tammelasta, missä hänen vanhempansa asuivat. Turku tulikin sitten hänen toiseksi kotipaikakseen runsaasti yli 50 vuoden ajan, sillä hänen

silloinen opettajansa, neiti Amanda Sahlberg, otti hänet kasvatikseen. Mutta sitten, kun neiti Sahlberg kuoli maailmansodan aikana, muutti neiti Lundström siskojensa luokse Forssan kauppalaan, missä hän edelleen on.

Huolimatta 80 ikävuodestaan, on neiti Lundström vielä aivan täysissä sielun ja ruumiin voimissa. Hänen iloinen ja aina elämänosaansa tyytyväinen luonteensa on tuonut hänelle yhä vielä vanhoilla päivilläänkin uusia ystäviä. Toivomme senvuoksi edelleenkin rauhaisia elämän iltohetkiä tälle kaikkien pitämälle kunnan vanhukselle.

Aliina Liisa Kallio 50 vuotias. Jouluk. 3 p:nä 1932 täytti neiti Liisa Kallio 50 vuotta. Hän on syntynyt Ylistarossa, Toppalan kylässä. Hänen nykyinen palveluspaikkansa on lähellä syntymäkotia. Hän alkoi jo nuorena tyttönä, noin 15 vuotiaana, tehdä maatyötä, ajoi savea y. m. Liisa Kallio joutui palvelukseen Västimaakeen 24 p:nä maalisk. 1902. Hän on nyt ollut yli 30 vuotta samassa talossa palveluksessa. Kävi Kurikassa k. m. koulua

3 v. 1909—11 ja kesät oli palveluksessa.

Liisa Kallio on uskollinen ja hyvä, rehti ihminen. Hän on aina rehellisesti tehnyt talon töitä. Isäntä ja emäntä pitävät hänestä ja ovat iloiset, että ovat saaneet kauvan pitää kunnollista työntekijää. Merkkipäivänä sai hän monia lahjoja ja onnittelevia, m. m. isäntävälteään sohvaa ja kohtalotovereiltaan keinuolin, jonka eräs heistä teki sekä muita pieniä lahjoja ja kukkasia. Seuraavana päivänä eli sunnuntaina oli Liisa Kallio kutsunut lahjoittajat ja tuttavat yhteiseen juhlaan. Kahvi maukkaine leipineen odotti ja isäntä ja emäntä tulivat jo pihalla vastaan tervehtimään ja veivät meidät sisään niinkuin omat lapsensa. Meitä oli 15 kuuroa. Meille tarjottiin kaiken päivää kahvia, ruokaa, simaa y. m. niin että illalla olimme täyden täynnä. Allekirjoittanut piti neiti Liisa Kalliolle 50-vuotispäivän johdosta pienen puheen, ja isäntä kertoi muistojaan Liisan palvelusajalta. *K. A. Somppi.*

75 vuotta täytti maalisk. 1 p:nä kuuro ent. maanviljelijä **Matti Leander Huhdanoja**. Hän on syntynyt perheessä, jossa oli 5 kuuroa sisarusta. Matti kävi kuurojenkoulun Turussa ja kuului siihen monilukuisen oppilasparveen, joita Malm, Alopaeus, Hirn, Ahlman, Sahlberg, Schalberg sekä myös past. Nordman opettivat. Koulusta

päästyään meni Leander naimisiin erään kuuron talontytären kanssa ja pääsi talon vävyksi Pöytyälle. Talonsa töissä ja perheensä hyväksi työskennellen kului hänen paras nuoruutensa ja miehuutensa. Leskeksi jäätyään antoi hän talonsa nuorelle, kuulevalle pojalleen ja rakensi vanhuutensa kodiksi omat huoneet Kumilan pysäkin lähelle. Korkeaan ikään on hän ehtinyt, mutta on vielä reipas, iloinen, leikkisä ja hyvämuistinen vanhus.

Matti Sulka 50 vuotias. Hän on syntynyt Korpilahdella, kauniissa Kärkisissä, jossa vietti aikaisemman lapsuutensa ajan. Paitsi häntä oli perheessä kaksi muuta kuuroa, nim. Matin veli ja sisar. Matti joutui kuurojenkouluun läheiseen Jyväskylän kaupunkiin ja menestyi koulussa erittäin hyvin. Koulusta päästyään hän antautui puusepän työalalle ja jäi Jyväskylään puusepän oppiin. Hänestä kehittyi taitava tekijä alallaan ja työskenteli hän menestyksellä eri liikkeissä Jyväskylässä. Asuttuaan useita vuosia koulukaupungissaan päätti hän lähteä onneaan etsimään toisiltakin paikkakunnilta. Huomattuaan, että Lahden kaupungissa oli paljon puusepäntehtaita, jossa maksettiin parempaa palkkaa kuin Jyväskylässä, päätti hän muuttaa sinne ja siellä on hän sitten työskennellyt monet vuodet. Hänellä onkin ollut menestystä työssään. Hän on m. m. onnistunut Lahdessa ollessaan rakentamaan itselleen *oman talon* esikaupunkiin, jossa hän nyt perheineen asuu. Matti Sulka on varsinkin Jyväskylässä ollessaan ollut innokas kuurojen yhdistysrienteihin osaa ottamaan.

— Maaliskuun 18 p:nä täyttää 50 vuotta emäntä **Eeva Stiina Tiainen** o. s. Höylä Pieksämäeltä. Hän on syntynyt Pieksämäellä 18. 3. 1883. Kävi Jyväskylän viittomakoulun, ja on rva Olga Koskisen ent. oppilas. Koulusta hän palasi kotiinsa vanhempiensa luokse. Sen jälkeen hän meni suutari Matti Tiaisen kanssa avioliittoon v. 1913 ja he muuttivat asumaan Viipuriin. V. 1920 suutari Tiainen kuoli. Emäntä Tiaiselle jäi kolme kuulevaa tyttöä. Heidän kanssaan hän muutti asumaan takaisin syntymäpitäjänsä Pieksämäelle, ja asuu nykyisin Pieksämäen Pyhäjärvellä. — Onnittelemme lämpimästi 50-vuotiaista.

60 vuotta täytti viime lokakuun 19 p:nä 1932 **Juho Kustaa Kruuva** Kauhavalla, Varnaankylässä. Hän on syntynyt Lapualla, Prepulongylässä ja on aikanaan käynyt Kurikan k. m. koulun. Hän on ahkera työntekijä. Mainittakoon, että hän on omilla kätensä töillä vaimonsa kanssa ahkeruudella ja tarkkuudella ansainnut hyvät rahat niin että ostivat Kauhavalta maapalstan, noin 12 tynnyrin-alaa ja laittoivat oman talon. Hänen vaimonsa on omaa sukua Sanna Maria Pannula, syntynyt Kauhavalla ja käynyt Jyväskylän k. m. koulun.

Kuollut. Viime vuoden aikana kuoli Wampulassa 79 vuoden vanhana kuuro **Erland Mattsson**. Hän oli yksi Malmin oppilasta, joka vanhuuteensa saakka pysyi hyvässä voimissa.

Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijat toimeenpani jäsentenväliset hiihtokilpailut Hämeenlinnassa sunnuntaina helmikuun 12 p:nä alkaen klo 10, miehille yli 10,5 km ja naisille 3 km matkalla. Rata oli vaikeata murtomaata Ahvenistolla ja keli liukasta ja vähä lunta. 5 miestä ja yksi nainen ilmoittautui. Tulokset: 1. Valentin

Kaurela 52.30; 2. Paavo Valtari 55.54; 3. Ilmari Valtonen 1.00.14. Hra H. Ylénin polka 14 vuotias Jukka hiihti ulko-puolella kilpailun 10,5 km hiihtomatkan, aika 1.00.37. Naisten kilpailut peruutettava osanottajien puutteessa.

Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijain vuosikokous pidettiin viime tammikuun 29 p. Hämeenlinnan tyttökoululla klo 13. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin hra Hannes Ylén ja sihteeriksi rva Ida Ylén. Vuosi- ja tilikertomus luettiin ja myönnettiin johtokunnalle täydellisen vastuuvapaus. Kokous päätti korottaa jäsenmaksun 10 mk:sta 15 m:kaan miehiltä ja naisilta 5 mk:sta 10 m:kaan. Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijain puheenjohtajaksi valittiin hra Hannes Ylén. Johtokuntaan tulivat rva Ida Ylén, herrat I. Valtonen, V. Kaurela ja P. Valtari. Tilintarkastajiksi tulivat valituksi neidit Anni Toivola ja Kaisa Engback, varalle hra Leo Kaurela ja nti Eva-Kaisa Nieminen. Johtokunnan kokouksessa valittiin varapuheenjohtajaksi hra Valentin Kaurela, sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi hra Ilmari Valtonen. Kantomieheksi hra Paavo Valtari. Kalustonhoitajaksi hra Leo Kaurela.

Kuopion Kuuromykkäin yhdistyksen vuosikokous oli tammikuun 29 p:nä. Kokouksen avasi puheenjohtaja rouva Elsa Martinen puheessaan kosketellen yhdistyksen toimintaa, kuinka pula-aika tahtoo lamauttaa kuurojen mieltä. Kuitenkin olisi oltava toivorikkaita tämän alkavan vuoden suhteen. — Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin opettaja V. Lehvä ja sihteeriksi nti Milja Kolari. Sihteeriksi neiti Kolari luki laatimansa toimintakertomuksen v:ilta 1932, joka hyväksyttiin. Rahastonhoitaja op. neiti Helmi Leimu luki tilikertomuksen ja myönnettiin tilivapaus johtokunnalle tilintark. lausunnon perusteella. — Yhdistyksen puheenjohtajaksi tuli tänä vuodeksi opettaja nti Ida Dahlström huutoäänestyksen perusteella. Johtokuntaan valittiin suljetuin lipuin nti Milja Kolari (18 ääntä), herra A. Holopainen (16 ääntä), op. nti Helmi Leimu (13 ääntä) ja hra Antti Hartikainen (12 ääntä) varsinaisiksi jäseniksi sekä varalle nti Eeva Toivanen (11 ääntä) ja nti Hilda Kauppinen (9 ääntä). Tilintarkastajiksi valittiin opettajat Olga Pantzar ja Alma Miettinen, varalle Veikko Savolainen, pöytäkirjan tark. opettajat Fanny Gylling ja Alma Miettinen. — Jäsenmaksu jäi entiselleen.

Opettaja Alma Miettinen luki työttömyys-, sairaus- ja hautausapukassan tilikertomuksen. Hänelle myönnettiin tilivapaus tilintarkastajien lausunnon perusteella. — Kassan rahastonhoitajaksi valittiin op. O. Hiekkala ja tilintarkastajiksi johtajatar H. Erving ja opett. P. Brusila.

Ompeluseuran asia jätettiin toistaiseksi „lepäämään“. Emännäksi valittiin nti Anna Miettinen, varalle Hilda Kauppinen.

Helmik. 19 p. oli yhdistyksen kokous. Tällöin ilmoitettiin, ettei nti Ida Dahlström rupeakaan puheenjohtajaksi. Valittiin hänen tilalleen op. nti Fanny Gylling yksimielisesti huutoäänestyksellä. Samoin tapahtui muutos johtokunnan jäsenyydessä. Hra A. Hartikainen siirtyi varajäseneksi ja hänen tilalleen tuli nti Eeva Toivanen. Myöhemmin kokoontui johtokunta valitsemaan eri virkailijat. Varapuheenjohtajaksi tuli nti Eeva Toivanen, sihteeriksi nti Milja Kolari uudelleen, rahastonhoitajaksi op. Helmi Leimu ja jäsenmaksujen kantajaksi hra A. Holopainen. *Mila.*

Kuopion Kuuromykkä-Urheilijain vuosikokous pidettiin Kuurojenkoululla tammik. 22 p:nä. Puheenjohtaja Jussi Väisänen avasi kokouksen puheessaan kosketellen seuran tärkeimpiä tapauksia toimintavuonna 1932. Sen jälkeen sihteeriksi nti Milja Kolari luki toimintakertomuksen, joka hyväksyttiin. Rahastonhoitaja neiti Eeva Toivanen luki tilikertomuksen. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin sitten herra Kalle Hämäläinen ja sihteeriksi herra Antti Hartikainen.

Myönnettiin tilivapaus johtokunnalle tilintarkastajien lausunnon perusteella.

Seurasi sitten puheenjohtajan vaali. Puheenjohtajaehdokkaita oli tällä kertaa kokonaista kolme, joista hra Jussi Väisänen sai 5 ääntä ja hrat Antti Hartikainen ja

Aarne Holopainen kumpikin 3 ääntä. Valituksi tuli siis hra Jussi Väisänen.

Tämän jälkeen seuranneessa johtokunnan vaalissa jakaantuivat äänit seuraavasti: hra A. Hartikainen 9, nti Milja Kolari 8, neiti Eeva Toivanen, herrat Kalle Hämäläinen, August Tuhkanen ja Aarne Holopainen kukin 5 ääntä. Saman äänimäärän saaneitten kesken toimitettiin uusi äänestys, jonka tulos oli seuraava: hra Aarne Holopainen 8 ja hra Kalle Hämäläinen 6 ääntä. Niin ollen tulivat johtokuntaan varsinaisiksi jäseniksi nti Milja Kolari, hrat A. Hartikainen, Kalle Hämäläinen, ja Aarne Holopainen, sekä varalle neidit Eeva Toivanen ja Anni Häkkinen, jotka kumpikin saivat 3 ääntä. Saman äänimäärän, nim. 3, sai myöskin herra August Tuhkanen, mutta luovutti kohteliaana ritarina naisväelle paikkansa varajäsenenä.

Jäsenmaksu, 15 mk. mieheltä ja 10 mk. naiselta, jätettiin entiselleen.

Tilintarkastajiksi valittiin uudelleen opettajat Elsa Martinen ja Veikko Lehvä, varalle rva H. Hämäläinen ja hra V. Savolainen. — Emännäksi valittiin uudelleen rouva Hämäläinen, varalle rva Väisänen. — Järjestymieheksi valittiin hrat K. Hämäläinen ja A. Tuhkanen. — Pöytäkirjan tarkastajiksi tulivat rva H. Hämäläinen ja nti Anni Häkkinen.

Lopuksi ilmoitti hra Jussi Väisänen jättävänsä puheenjohtajan toimen ja ehdotti sijalleen valittavaksi hra Antti Hartikaisen. Ällistyi hiukan tuota ehdotusta, multa suostuttiin lopulta, joten puheenjohtajana tulee toimimaan A. Hartikainen. Kun sitten asiat oli saatu „reilaan“ tälle vuodelle, ryypättiin lopuksi kuumat kahvit. — Uusi johtokunta valitsi varapuheenjohtajakseen hra Kalle Hämäläisen, rahastonhoitajaksi hra Jussi Väisänen, sihteeriksi uudelleen nti Milja Kolarin ja jäsenmaksun kantajaksi sekä kalustonhoitajaksi hra A. Holopaisen.

Helmiikuun 12 p:nä alkaen klo 18 oji kuurojenkoululla hauska illanvietto, jonka ohjelmasta mainittakoon opett. Lehvän esitelmä, J. Väisänen humoreskit y.m.

Samalla jaettiin palkinnot hiihtokilpailuista, jotka olivat aamulla klo 10. *Mila.*

Tampereen Kuuromykkä-Urheilijat piti vuosikokouksen tammikuun 29 p:nä k.m. yhdistyksessä.

Varapuheenjohtaja Matti Katainen avasi vuosikokouksen muutamain sanoin, todeten puheenjohtajan Kaarlo Koskelan äkillisen poismenon aiheuttaneen seuralle suuren tappion ja vahingon.

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin Santeri Virtanen Hämeenkyröstä ja sihteeriksi nti Eeva Halme.

Kuluneen vuoden vuosikertomus luettiin ja hyväksyttiin. Tilikertomus esitettiin ja tilintarkastajien lausunnon perusteella myönnettiin johtokunnalle tilivapaus.

Toimitettiin uudet vaalit. Puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti hra Matti Katainen ja johtokuntaan tuli valituksi 5 jäsentä, hra Ero Helminen, rva Sylvi Koskela, hra Aug. Helminen, rva K. Ahonen ja hra J. Karlstedt ja varajäseniksi Santeri Virtanen ja Taavi Anttila.

Tilintarkastajiksi neiti Liisa Helminen ja herra Iivari Peltomäki.

Johtokunta valitsi varapuheenjohtajaksi rouva Sylvi Koskelan, sihteeriksi rva Kirsti Ahosen, rahastonhoitajaksi rouva Sylvi Koskelan, jäsenkirjuriksi hra J. Karlstedtin ja kalustonhoitajaksi hra Aug. Helminen.

Pyydetään huomauttamaan maaseudun kuuromykkille, että seuraa koskeva kirjeenvaihto on osotettava puheenjohtajalle herra Matti Kataiselle, jonka osoite on toistaiseksi: Tampere, Viinikka, kaupungin raken. N:o 15.

Pyydetään maaseudun nuoria k.m. tyttöjä ja poikia liittymään yhä enemmän Tampereen Kuuromykkä-Urheilijoihin jäseniksi.

Maalisk. 4 p:nä klo 19 pidetään seuran toimesta iltama vaihtelevalla ohjelmalla. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Seinäjoen k.m. yhdistys vietti joulujuhlaa tammik. 6 p:nä. Saapuvilla oli 48 k.m. sekä k.m. matkapappi pastori Juho Karhu Oulusta. Joulujuhla alkoi kello 5 ja

pitivät puheita past. J. Karhu ja useat k.m:t. Neiti Lea Byström Vaasasta esitti kauniin laulun ja nti Ilma Viri runon kodista. Joulukuusi oli kauniisti koristettu. Kaikki osanottajat olivat tyytyväisiä juhlaansa kiittäen mielessään pastori J. Karhua, joka aina on ollut läsnä meidän joulujhlissamme.

Seinäjoen k.m. yhdistys piti vuosikokouksen 6 p:nä tammikuuta 1933 klo 11 Seinäjoen Yhteistalossa. Saapuvilla oli 38 jäsentä. Puheenjohtaja Matti Ylivaara luki tilikertomuksen. Tilit tarkastettiin sekä myönnettiin rahastonhoitajalle vastuuvapaus. Sen jälkeen tarkastettiin pöytäkirjat. Sitten heidät kutsuttiin uudelleen sisään. Puheenjohtajaksi valittiin nyt täksi toimintavuodeksi suljetuilla lipuilla hra Antti Härmä 21 äänellä ja varapuheenjohtajaksi Matti Ylivaara. Johtokunnan muiksi jäseniksi tulivat K. A. Somppi 23 ä., Aini Silvasti 16 ä., Matti Turja 10 ä., varalle Hannes Sorsa 6 ä. ja Marita Mannila 5 ä. Rahastonhoitajaksi valittiin edelleen rva Alli Härmä, sihteeriksi ja rästinkantajaksi K. A. Somppi. Tilintarkastajaksi rva Anna Sauselin ja hra Frans Liljeqvist, varalle rva Ruusa Kuusisto. Pöytäkirjan tarkastajaksi rva Selma Sorsa ja Väinö Virtanen. — Uusi johtokunta päätti pitää seuraavan kokouksen maalisk. 5 p:nä Seinäjoella Antti Härmän luona.

Vaasan kuuromykkäinyhdistyksessä oli tavanmukainen joulukuusijuhla tammik. 5 p:nä Palosaaren kansakoululla. Juhla alkoi klo 5 i.p. Juhlaan oli saapunut lähes 80 henkeä, kuuroja ja heidän ystäviään. Oli myös saapuvilla pastori Juho Karhu sekä entinen pastori K. Nyman. Yhdistyksen puheenjohtaja, hra Ilo Kangasniemi lausui kaikki läsnäolijat tervetulleiksi juhlaan. Sen jälkeen past. K. Nyman piti kauniin ja opettavaisen puheen joulusta. Sitten oli kahvitarjoilua, jonka jälkeen past. Juho Karhu piti myös opettavaisen puheen joulusta ja Jeesuksesta. Muutamat k.m. kertoivat hauskoja kertomuksia. Sitten tarjottiin omenia ja makeisia läsnäolijoille. Sitten joulupukki suurine pärekorineen ja lahjoineen. Pukki kertoi olleensa kovin väsynyt pitkästä matkasta pimeästä Lapista saakka. He olivat tulleet yhdessä pastori Juho Karhun autolla, jota pastori Karhu itse ohjasi lujilla ja voimakkailla käsivarsilla ja niin kovaa, että leukaparta harveni ja lensi puihin. Vihainen karhu tuli heitä vastaan tiellä tanssien takakäpälillään ja kun karhu näki auton tulevan niin nosti etujalat ilmaan siinä mielessä, että kyllä minä tuon rakin rauhoitan. Mutta lenti sitten itse taipaleen ojaan makamaan käpälät suorassa kohti taivasta. Joulupukin tätä kertoessa sattui niin hauska että eräs pieni poika harmaassa puvussa juoksi katsomaan mitä pukin korissa on. Tuossako se karhun pentu nyt tulee kun emo taipaleen ojaassa makaa! Kuusijuhla kului hauskasti. N. S.

Vaasan Kuuromykkäin Yhdistyksen vuosikokous pidettiin tammik. 29 p:nä Palosaaren suomalaisella kansakoululla. Vuosikokoukseen oli saapunut 37 henkeä. Yhdistyksen puheenjohtaja hra Ilo Kangasniemi esitti vuosijuhla-tilikertomuksen kuluneelta vuodelta. Ne hyväksyttiin. Esitettiin tilintarkastajan lausunto ja myönnettiin tilivapaus kuluneelta vuodelta, jonka jälkeen valittiin uudelleen puheenjohtajaksi hra Ilo Kangasniemi yksimielisesti ja varapuheenjohtajaksi hra Carl Martola. Suoritettiin sitten suljetuilla lipuilla äänestys. Johtokuntaan tulivat valituksi neidit Aina Forsberg, Anna Södergård, Marita Lyytinen ja Nikolai Söyning. Tilintarkastajiksi valittiin rvat Edit Nyman Helny Thesslöf, sekä varalle neiti Thyra Emet. Yhdistyksen jäsenmaksut päätettiin pysyttää entisellään 10: — ja niiltä jotka eivät kuulu Suomen kuuromykkäin Liittoon vakinaisina, jäsenmaksu on 13: —. Huvi-toimikuntaan valittiin rvat Helny Thesslöf, Anna Svonn, neiti Ester Byström, hra Janne Leivo ja Frans Thesslöf.

Uusi johtokunta kokoontui helmik. 2 p:nä valitsemaan eri virkailijoita. Rahastonhoitajaksi neiti Aino Forsberg ja sihteeriksi Nikolai Söyning sekä kirjastonhoitajaksi hra Carl Martola. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin neiti Lempi Walja ja rva Maria Söyning. N. Söyning

Viiipurin Kuuromykkäin yhdistyksen vuosikokous pidettiin Keskuskansakoululla helmikuun 5 p:nä 1933 klo 18. Puheenjohtaja hra Ragnar Östman avasi vuosikokouksen, minkä jälkeen valittiin kokouksen puheenjohtajaksi rouva Lyyli Pykäläinen ja sihteeriksi nti Hilja Ijas. Esitettiin yhdistyksen vuosikertomus, tilikertomus ja tilintarkastajan lausunto edelliseltä vuodelta, jotka hyväksyttiin. Rahastonhoitajalle, ja johtokunnalle myönnettiin tilivapaus.

Vuoden 1933 puheenjohtajaksi valittiin uudelleen hra Ragnar Östman. Johtokunta keskuudestaan valitsi varapuheenjohtajaksi Helmi Käsken, rahastonhoitajaksi hra Arvi Tolpon, sihteeriksi nti Sylvj Järvisen ja jäsenkirjuriksi nti Elviira Ampujan. Johtokunnan jäseniksi valittiin nti Elsa Hussi ja hra Uljas Tuovinen sekä varalle herrat Hj. Lovén ja Juho Pykäläinen.

Tilintarkastajiksi tuli valituiksi rva Maju Hanssen ja past. O. A. Myyräläinen, varatilintarkastajaksi nti Olga Pennanen. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin herra Arvi Tolpo ja nti Olga Pennanen. Kirjastonhoitajaksi nti Aili Eevonen.

Lisäksi valittiin huvi-toimikunta, johon tulivat neidit Aili Eevonen, Helmi Tihverä, Eeva Korte, Hilja Ijas, hrat Olli Ollikka, Hannes Tuomi, Taavetti Auvinen sekä Ragnar Östman, sen puheenjohtajaksi valittiin neiti Olga Pennanen.

Lahja Ävikille. Kuuromykkäinlehti oli tänäkin vuonna avannut palstansa „Uudenvuoden onnitteluille“ Ävikin vanhainkodin hyväksi. Vaikka nykyään onkin huono aika ottaa onnitteluihin kuitenkin osaa suuri joukko kuuroja, jotka lehtemme kautta toivottivat onnellista uutta vuotta ja samalla lähettivät 5 markkasensa Ävikin vanhainkodille. Näin kertyi rahoja Ävikille yhteensä 790 mk., minkä summan Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen rahastonhoitaja professorinrouva Anna Heikinheimo on kiitollisuudella vastaanottanut. Ja Ävikin asukkaitten puolesta lausumme lämpimät kiitoksemme ystävällisille lahjoittajille. Yllämainittuun lisäksi saapui Jyväskylän kuuromykkäinkoulun opettajien myöhästynyt onnittelu sekä 50 mk. rahaa, joten uudenvuoden lahjan suuruus on yhteensä 840 mk.

Ikävä erehdys lähettäjälle sattui viime joulukuulla kelloseppä Kinoksen kuoleman uutisen yhteydessä. Siinä mainittiin kelloseppä Kinos-vainajan harjoittaneen liikettä 13 vuotta. Piti olla 30 vuotta, siksi kunnes kuolema kohtasi vainajan.

Asuinrakennus palanut poroksi Kurussa. Keski-kuun helmik. 1 päivän vastaisena yönä heräsi Kurun Karjalan kylässä asuva pientilallinen Eetu Myllyntemi siihen, että tunki huoneessaan savunkäryä. Hän huomasi tulen olevan irti ja levisi se niin nopeasti, että asukkaiden oli paettava ulos yövaatteissaan. Pieni rakennus paloi poroksi lyhyessä ajassa. *Samalla paloi myöskin talossa asuneen suutarin Kalle Särkikosken kirstu*, jossa hän säilytti omaisuuttaan, m.m. rahojaan, joita erään tiedon mukaan lienee ollut n. 4,000 mk. Palanut rakennus oli vakuutettu 12,000 mk:sta.

Kuopion Kuuromykkäin Auttajayhdistykselle lausuvat parhaat kiitoksensa ne kuopiolaiset kuurot, jotka saivat vastaanottaa tervetulleen joululahjan Auttajayhdistykseltä.

Oy. Surdus Ab:n osakkaat

kuutsutaan täten varsinaiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään sunnuntaina 26 p:nä maaliskuuta 1933 täsmälleen klo 16 (4) Helsingin Kuuromykkäinyhdistyksen huoneustossa, Liisank. 27 A, Helsingissä. Kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 7 §:ssä mainitut asiat. Johtokunta